

resa

EN TIDNING FRÅN **Xtrafik** NR 1 2016

**FOTO
TÄVLING**
VINN RESKASSA

Yohana och Mohamed
INFORMERAR OM
KOLLEKTIVTRAFIKEN

Allt du kan göra
i X-trafiks app

Marie Nordmark
NY AVDELNINGSCHEF
PÅ X-TRAFIK

**SMART
RESPLAN
ÄR IGÅNG**

Pär Holmgren

**KLIMATFRÅGAN
ÄR HANS LIV**

"Ett blodomlopp för samhället"

TRE MÅNADER IN PÅ NYA JOBBET som avdelningschef för X-trafik kan jag inte annat än att känna; vad roligt det är att jobba med något som är så angeläget för samhället och vår framtid som kollektivtrafiken.

Vårt län är relativt glest befolkat, med långa avstånd. Det är inte ovanligt att åtminstone en i familjen måste pendla. Kollektivtrafikens uppgift är att krympa avstånden och på ett säkert, bekvämt och enkelt sätt ta människor till jobb, studier och fritidsaktiviteter varje dag. Det är som ett blodomlopp för samhället.

Ett hållbart sådant dessutom. Och när vi pratar hållbarhet gör vi det utifrån tre perspektiv; det miljömässiga, det sociala och det ekonomiska. Att var och en av oss ska ta egen bil är inte bara osmart ur miljösynpunkt, det är för många inte ett alternativ. Man kanske inte har körkort, eller råd att skaffa bil. Att åka tillsammans är bra och hållbart redan där. Men vi gör det ännu mer miljövänligt genom den omställning som pågår från fossila till förnybara bränslen.

I detta nummer av Resa kan du läsa mer om hållbarhet, ur alla olika perspektiv.

Vi har träffat och pratat klimat med gävleförda meteorologen, hårdrockaren och föreläsaren Pär Holmgren. Vårt eget initiativ Smart Resplan ligger precis i startgroparna, med en handfull företag med på resan. Tillsammans ska de jobba med hållbarhetsfrågor, först och främst när det gäller resor i anslutning till jobbet. Dessutom får du följa våra nya medarbetare Mohamed och Yohana när de informerar de boende på asylboenden om hur kollektivtrafiken fungerar.

Marie Nordmark
Avdelningschef X-trafik
Region Gävleborg

resa utges av X-trafik.
Distribution: Tidningen distribueras till samtliga hushåll i Gävleborgs län.
Ansvarig utgivare: Marie Nordmark.
Produktion: Confetti.
Omslagsfoto: Peder Andersson.
Tryck: Ruter. Upplaga: 145.000 ex.

För ej beställt material ansvaras ej.
All eventuell vinstskatt i tävlingar betalas av vinnaren.
Med reservation för eventuella tryckfel.

Rekordmånga reser hållbart

Under 2015 har resandet med kollektivtrafiken i länet ökat med 2,5% jämfört med 2014. X-tågen hade över en miljon resande 2015, vilket är mer än någonsin tidigare.

TEXT JENNY KALLUR FOTO X-TRAFIK

X-TRAFIKS medvetna arbete med att få fler att upptäcka fördelarna med att resa kollektivt har gett frukt. Inte mindre än 14,2 miljoner resor gjordes med kollektivtrafiken i Gävleborg under 2015, en ökning med 2,5 procent jämfört med 2014. Översätter vi det till antalet resor är det en ökning med hela 6700 fullsatta bussar.

– Vi har gjort stora satsningar inom kollektivtrafiken och på olika sätt försökt göra det enkla för kunderna under året. Den största förändringen är zon-systemet som nu är anpassat efter hur vi reser idag och det ger våra kunder större områden och en större frihet, säger X-trafiks marknadschef Therese Nilsson.

Självklart firades miljonrekordet på X-tågen. En tisdagmorgon i början av året överraskades tågpendlarna på perrongen med resekompisar i form av termosmuggar.

– Vi ville tacka våra kunder och uppmärksamma dem på att de gör ett bra val för en hållbar framtid, säger Therese. ■

Förra året gjordes rekordmånga resor med X-tåget. Vad tror du att det beror på att så många väljer att åka kollektivt?

ANITA BJÖRKLUND

– Det är enkelt att åka kollektivt. Man behöver inte leta parkering och bussen har många avgångar.

RUNA AVENHEM

– Man slipper leta parkering. Det är lätt och smidigt.

LENNART ALM

– Det är praktiskt, varmt och skönt att resa kollektivt, och det krävs ingen förbokning. Jag åkte till Sundsvall i tisdags och jag ska dit imorgon igen. Jag har seniorkort och har varit kund hos X-trafik i flera år. Jag har även bil men jag åker mest buss.

ELIN NORDMARK OCH MAJA HEDEBRANT

– Det är enkelt när man inte har något eget fordon och är under 18 år. Det är även billigt och mer miljövänligt än att åka bil.

RESANDE
REKORD

Från vänster Yohana Zeregaber - Mohamed Ibrahim.

I tre månader under hösten har Mohamed Ibrahim och Yohana Zeregaber från Söderhamn gjort praktik på X-trafik. Uppdraget var att öka kunskapen om kollektivtrafiken bland länets asylsökanden. De flerspråkiga killarnas insats har varit oerhört värdefull, så pass att de nu fått jobb.

TEXT JENNY KALLUR FOTO PEDER ANDERSSON

Yohana och Mohamed informerar på ett flyktingboende.

Yohana och Mohamed guidar nyanlända rätt i kollektivtrafiken

DEN STORA ÖKNINGEN av asylsökanden i länet under hösten har också inneburit ett större behov av information, på olika språk. Att kunna ta sig till och från sitt asylboende är en förutsättning för att komma in i samhället. Genom en överenskommelse med Arbetsförmedlingen erbjuder därför X-trafik praktikplatser till ungdomar som vill ha yrkeserfarenhet och sysselsättning. Praktikperioden, som är tre månader, inleds med introduktion och handledning. Yohana och Mohamed var de första att få praktik.

– De har besökt asylboenden i hela länet och informerat om hur kollektivtrafiken fungerar; allt från zoner, biljettyper och köpställen till trafik och trafiksäkerhet. Syftet är att nyanlända ska känna sig trygga med sitt resande och kunna ta sig till den service de behöver, säger Susanne Lantz.

– Som du vet finns det mycket folk som använder X-trafiks bussar och X-tåg, men många av dem behöver mer information. Det är också folk som bor på asylboenden i hela Gävleborg som inte förstår vilka regler som gäller i trafiken. Vi har varit runt i hela Gävleborg och förklarat på deras modersmål, säger Mohamed.

– **DE HAR TILL OCH MED** blivit ombudda att komma oftare, då det ju hela tiden kommer nya asylsökanden till boendena, berättar Susanne.

Eftersom informationsbehovet varit så stort, har Mohamed och Yohanas praktikplatser nu övergått till en anställning.

– Yohana och Mohamed har gjort ett jättebra jobb och tagit ansvar. Dessutom har det

Syftet är att nyanlända ska känna sig trygga med sitt resande och kunna ta sig till den service de behöver.

varit en stor fördel att de behärskar så många språk. Tillsammans har de kunnat prata med de asylsökande på svenska, arabiska, somaliska och tigrinska, som talas i Eritrea och norra Etiopien.

Det har ju avsevärt minskat risken för missförstånd. Så det känns jättebra att kunna erbjuda dem anställning, och att de ville vara kvar hos oss på X-trafik, säger Susanne.

Både Mohamed och Yohana är nöjda med såväl praktiken, som nya jobben.

– Det känns bra. Vi vill fortsätta att arbeta inom kollektivtrafiken och vi drömer om att i framtiden bli busschaufförer, säger Yohana. ■

Med hållplatsskylten och biljettkiosken på fickan

X-trafiks app gör livet enklare för dig som reser med buss och tåg. Med ny fräsch design och realtidsfunktion kan du hålla koll på var bussen är och när den beräknas komma till din busshållplats. Ladda ner den gratis i din appbutik.

TEXT JENNY KALLUR

S SJÄLVA APPEN har funnits i flera år, men i dagarna har designen fått sig en uppfräschning. Allt för att göra det enklare och roligare att resa med kollektivtrafiken i länet. Visste du att du kan se kommande avgångstider och få information om bussen är i tid, sen eller tidig? Du kan även välja att se bussen direkt på kartan, och följa dess väg mot hållplatsen. Köpa enkelbiljetter gör du också smidigt i appen, alltid med 20% rabatt och betalar gör du med kort eller mot faktura. ■

Har du inte laddat ner vår smartphone-app "X-trafik" än, gör du det gratis i din appbutik eller genom att SMS:a X till 0730-125 250.

Köp biljett direkt i appen

MOBILBILJETT. Köp din enkelbiljett i X-trafiks app, alltid 20% billigare än att betala kontant eller med kort.

KÖPA OCH RESA MED MOBILBILJETT

1. Sök din resa i "Reseplaneraren" eller välj en resa i "Mina resor".
 2. Välj avgångstid.
 3. Välj "Köp biljett".
 4. Välj rätt ålderskategori genom att klicka på priset.
- Alla köpta biljetter samlas under rubriken "Mer -> Biljetter" i appen. Du kan även hitta dina biljetter genom att klicka på symbolen i nedre högra hörnet. Biljetten visar du upp för personalen när du går ombord. Du kan köpa din mobilbiljett tidigast 20 minuter innan avgång och den måste köpas innan du går ombord. När du reser på mobilbiljett i 1-3 zoner har du 2 timmar på dig att byta till annan buss eller X-tåg. Reser du i 4-6 zoner är bytestiden 4 timmar.

Följ bussens position i realtid

HA KOLL PÅ BUSSEN. I X-trafiks app har du alltid full koll på bussen! Här kan du se var bussen befinner sig på kartan eller i hållplatslistan. Är det bråttom eller kan du ta det lite lugnt?

Sidomeny för enkel navigering

SIDOMENY. Sidomenyn gör det enkelt för dig att navigera i X-trafiks app.

Sök resa på tre sätt

SÖK RESA. I appen i Reseplaneraren kan du söka din resa genom att söka på hållplats, tidtabell eller skriva in vart du vill åka.

Biljetter

RESER DU DÅ OCH DÅ?

Reskassa

Då är reskassan ett bra alternativ. Det är alltid 20% billigare än om du skulle köpt enstaka biljetter. Ladda med önskat belopp, antingen på samma ställe som du köper kortet eller i webbshoppen. Det är 20% billigare än ordinarie pris.

RESER DU OFTA?

30-dagarsbiljett eller årsbiljett

Då är det 30-dagarsbiljett eller årsbiljett som gäller. Med årsbiljett reser du i 12 månader men betalar bara för nio. Årsbiljetten köps och laddas på resekortet, antingen på ett kundcenter eller i vår webbshop (kan även delbetalas med autogiro). I webbshoppen får du alltid 25 kronor rabatt på 30-dagarsbiljett och 50 kronor rabatt på årsbiljett. 30-dagarsbiljetten kan du även köpa på bussen eller X-tåget och betala med kontokort.

RESER DU SÄLLAN?

Enkelbiljett som mobilbiljett

Du kan också köpa en enkelbiljett som mobilbiljett, direkt i vår app. Det är dessutom 20% billigare än ordinarie pris. Enkelbiljetter går även att köpa direkt på bussen eller x-tåget, kontant, med kort eller med reskassa.

Ändrat pris på tilläggsbiljetter

Har du enkelbiljett, 30-dagarsbiljett eller årsbiljett på en viss sträcka men vill åka längre, kan du använda din vanliga biljett som delbetalning och köpa till en tilläggsbiljett.

Tilläggsbiljetter har tidigare kostat 10 kronor/zongräs. Men i samband med att zonerna blivit större och färre, måste även tilläggsbiljetterna prisjusteras. För varje zongräs som passeras betalar man från 1 februari 2016, 20 kr för vuxen, 15 kr för 20-25 år och 10 kr för 7-19 år.

Tilläggsbiljetten kan betalas kontant, med kontokort eller med reskassa.

MER INFORMATION

Läs mer om våra olika biljetter, vad de kostar och hur du köper dem på xtrafik.se, eller ring trafikupplysningen på **0771-9 10 109** så guidar vi dig till rätt biljett!

HALLÅ DÄR...

Marie Nordmark

ny avdelningschef på X-trafik sedan 1 november 2015

Hur har de första tre månaderna på nya jobbet varit?

– Jag trivs jättebra. Vissa frågor har jag kommit in bra i, andra tar längre tid att sätta sig in i, det är en stor verksamhet. Men jag har många bra kollegor runt mig med gedigen erfarenhet som kan de här frågorna i grunden.

Berätta om jobbet!

– Vi jobbar i samverkan med operatörerna och kommunerna för att utveckla kollektivtrafiken och skapa tillväxt och en hållbar regional utveckling. Vi har satt upp mål som handlar både om att öka vår marknadsandel och kundnöjdhet.

Varför är det så viktigt med kollektivtrafiken?

– En förutsättning för regionens utveckling är att man kan ta sig snabbt och enkelt mellan våra orter för utbildning och jobb. Kollektivtrafiken är som ett blodomlopp för samhället. Att jobba med något som känns så angeläget och viktigt är kul.

Hur reser du själv till jobbet?

– Jag har aldrig haft så nära till jobbet som jag har nu, så jag promenerar. Men ett par tre gånger i veckan åker jag till Gävle och andra ställen i länet på möten och då tar vi alltid tåg eller buss. När man väl provat så vill man inte köra själv längre. Man kan jobba på vägen eller sitta och prata ihop sig inför eller efter ett möte. ■

Per Bill kommer från Uppsala, med en lång karriär inom politiken bakom sig. Men sedan augusti i fjol har Per och familjen bytt Uppsala mot Gävle och villan mot ett stort slott. Det första halvåret som Gävleborgs landshövding har han haft fullt upp med att lära känna sitt nya län, sina nya medarbetare, och sin nya roll som opolitisk tjänsteman.

TEXT JENNY KALLUR FOTO STÉFAN ESTASSY

En ny roll för Bill

DET ÄR TRE JOBB i ett. Dels fungerar jag som generaldirektör för en myndighet med 190 anställda, dels är det själva landshövdinguppdraget med att uppmuntra och uppmärksamma företagsamhet i länet, och dels uppgiften att samordna staten i länet. När det nu kommer så många människor på flykt, blir även det en stor del av mitt jobb.

Vilka utmaningar och möjligheter ser du framåt?

– Vi har Sveriges för tillfället bäst rankade högskola i Gävle med fyra av Sveriges hundra mest sökta utbildningar. Det måste vi utnyttja bättre och få uppbackning från staten med fler utbildningsplatser så att fler får möjlighet att plugga vidare i Gävle. Sedan behöver vi fler arbetsplatser och fler entreprenörer som ser möjligheter istället för problem, säger Per. Och så vill landshövdingen ha mindre

“janteränkande”.

– Jag tycker att vi måste bli bättre på att vara stolta över det vi är bra på, och kunna säga det. Sverige är, tillsammans med Tyskland, bäst i Europa på att ta emot flyktingar. I Gävleborg tar vi emot flest människor på flykt per capita i Sverige. Alltså är vi bäst i Europa, säger Per.

Vi behöver fler arbetsplatser och fler entreprenörer som ser möjligheter.

I HÖSTAS GJORDE Dagens Industri en stor kartläggning över Sveriges landshövdingar och deras insatser. På frågan om vad de själva tycker är deras viktigaste uppgift skiljde sig Per från övriga landshövdingar. Bland ludiga formuleringar som “att vara en mötesarrangör” och “en samlande kraft” svarade Per klart och tydligt att en av hans viktigaste uppgifter är att jobba för dubbelspår på Ostkustbanan.

– Kollektivtrafiken är viktig för att vi ska kunna växa. Vi har fantastiska möjligheter i och med att vi når landets största flygplats på en timme och centrala Stockholm på 80 minuter. Men det kan bli ännu bättre. Med dubbelspår upp till Sundsvall, och till Östersund på sikt, får även X-trafik större möjligheter att utöka den spårbundna trafiken, säger Per och fortsätter.

– Sedan handlar det om en inställning. Vi måste som region göra det lätt att välja rätt. Där kan vi lära av Uppsala som verkligen blivit en cykelstad. Cykelbanorna plogas alltid först på morgonen, sedan tar man vägbanorna. För alla som väljer cykel och kollektivt resande framför bilen gör vi inte bara miljön en tjänst, det får ju positiva hälsokonsekvenser också, säger Per. ■

Pär har något viktigt att säga

På 90-talet blev han rikskänd som den långhåriga, hårdrockande meteorologen i tv. Idag viger Pär Holmgren hela sitt liv åt klimatfrågan. Han vill att du lyssnar.

TEXT ANDERS OLOFSSON FOTO PEDER ANDERSSON

De viktigaste för de allra flesta i Sverige är att dra ner på köttätandet och flygandet. Det ger störst och snabbast effekt.

sen, vilket är helt absurt. Det är tydligen helt självklart att vi ska beskatta alla på glesbygden som ofta faktiskt behöver bilen för att ta sig till busshållplatsen eller tågstationen. Men sätter du dig i ett flygplan så tycker samhället att du inte behöver betala skatt.

– Om vi skulle lägga samma skatt på flyget som på bensin och diesel så skulle en inrikes flygbiljett bli ungefär 500 kronor dyrare. Det vore fullt rimligt, tycker jag. De pengarna borde sedan öronmärkas för investeringsringar i mer hållbar kollektivtrafik. Även i matbutiken borde det bli enklare att välja rätt. Eller snarare omöjligt att välja fel. – En sak som jag har tjatat om i många år är hur det ens kan vara tillåtet att sälja besprutade bananer i Sverige. De borde bara förbjudas.

ÄT MINDRE KÖTT

Vilka är de viktigaste förändringarna man kan eller bör göra själv, tycker du? – De viktigaste för de allra flesta i Sverige är att dra ner på köttätandet och flygandet. Det ger störst och snabbast effekt. Ett tips är att gå in på klimatkontor.se och göra en analys av sin egen klimatpåverkan.

Själv äter Pär nästan uteslutande vegetarisk kost sedan 20 år tillbaka. – Om man först drar ner på köttätandet av klimatskäl så är väl det bra, men i långa loppet så blir det svårt att upprätthålla en sån förändring om man faktiskt inte börjar uppskatta den vegetariska maten och verkligen tycka att den är godare.

Pär pratar vidare om hur hela samhället måste ställa om och bli mer hållbart. Mindre köp av varor, mer köp av tjänster. Mer återvinning.

– Idag är det helt förskräckligt. Man slänger bort jeans där 80–90 procent av fibrerna fortfarande är hela. Det eldar man upp! Bomull som har krävt extremt mycket vatten och kemikalier i produktionen. Men där har det börjat bli lättare att återanvända. Man maler ner jeansen och tillverkar nya. Kan man dessutom väva in nya fibrer från till exempel gran eller hampa så kan man skapa kläder som inte alls är beroende av bomull.

KLIMATSORG OCH ROCKOPERA

Hela tiden nås vi av oroande framtidsrapporter beträffande klimatet. En sån som Pär läser säkert allihop. Blir han inte deprimerad?

– Jag brukar få frågan om jag drabbas av klimatångest, men det är snarare en väldigt djup klimatsorg. Det är bara så extremt tragiskt att vi har försatt oss i den här situatio-

nen. Men för den skull får man inte ge upp. Det är bara att fortsätta kämpa!

Han konstaterar dock att det inte ser särskilt bra ut.

– Globalt så är jag väldigt pessimistisk. Stora delar av Afrika, Mellanöstern, Sydostasien och Latinamerika kommer att drabbas förskräckligt hårt under det kommande århundradet. Det kan vi antagligen inte längre undvika.

– Ur ett svenskt perspektiv är jag däremot väldigt hoppfull. Det händer mycket bra saker och det finns en otrolig medvetenhet hos den yngre generationen.

Pär har skrivit flera böcker om klimat och

hållbarhet, inklusive några för barn. Annars har han också ett brinnande musikintresse och skriver just nu på en rockopera tillsammans med ett par musiker från bandet The Flower Kings. Den heter Crime of the Century och tar även den avstamp i klimatfrågan.

– Att få utnyttja mitt miljöengagemang och kombinera det med någonting som är så roligt ger mig verkligen energi! ■

PÄRS FEM SKIVTIPS JUST NU

- David Bowie** – Blackstar. Han gick verkligen ut med flaggan i topp.
- Stick Men** – Deep. Var nog bästa konserten jag var på förra året.
- Blandade artister** – Celebrating Jon Lord. Hyllningen till Jon Lord i Royal Albert Hall. Bästa konserten 2014.
- Hasse Fröberg** – HFMC. Kompis som är med och skriver på rockoperan.
- Bridge to Mars** – Kompisar som släpper sin debutplatta i februari.

> **DET KANSKE ÄR SVÅRT** att förstå idag, men det fanns en tid, för inte så länge sedan, när det räckte med långt hår på en manlig väderpresentatör i tv för att en och annan skulle sätta morgonkaffet i hal-sen. När Pär Holmgren dök upp i SVT:s nystartade morgonsändningar 1993, var det precis det som hände.

– För de äldre tittarna var det en jätteförändring, konstaterar Pär när han ser tillbaka.

Pär Holmgren föddes i Gävle 1964, men redan 1970 flyttade familjen till Uppsala. Hans minnen från barnåren i Gävle består mest av när han försökte lära sig cykla hemma på gatan i Stigslund.

– Jag har fortfarande släkt i Gävle som jag hälsar på ibland, men annars är det mest i jobbet som jag är där.

VÄDRET I LUMPEN

Hur kommer man egentligen på att man ska bli meteorolog? För Pär's del tycks det ha fallit sig ganska naturligt. I gymnasiet gick han naturvetenskaplig linje och bestämde sig för att söka till Fysikerlinjen på Uppsala universitet. Där fanns meteorologi som inriktning.

Men först var det dags för lumpen.

– Jag insåg att flygvapnet hade en officersutbildning till meteorolog. Där kom jag in och det blev ett otroligt spännande sätt att göra lumpen. Och bekvämt, kan man väl tillägga, skrattar Pär och minns ett år i skolsalar snarare än i tält och fält.

Efter färdig utbildning och en kort anställning i Flygvapnet började Pär universitetet. I samma veva tog livet en ny vändning när SVT hörde av sig och behövde en meteorolog till ABC, som då var det regionala nyhetsprogrammet för Stockholm–Uppsala. Det var 1988.

– Att börja på tv var absolut ingen medveten strategi från min sida. På den tiden fanns det bara en tv-meteorolog, det var John Pohlman.

Men på ABC ville man testa att ha en egen meteorolog. Helst skulle det vara någon yngre, någon som var något annat än Pohlman. Det blev en långhårig hårdrockare.

– De ville skapa uppmärksamhet. I efter-

hand har jag ju förstått att håret var en stor anledning till att jag fick jobbet, skrattar Pär.

RESANDE I KLIMATFRÅGOR

Det blev 20 år som meteorolog på SVT. Med tiden utvecklade Pär ett alltmer passionerat intresse för klimatet och klimatförändringarna. Sedan 2009 arbetar han uteslutande med hållbarhetsfrågor och är idag en flitigt anlita-d föreläsare, landet runt.

– Jag reser otroligt mycket. Jag får mejl från SJ att jag reser ungefär ett och ett kvarts varv runt jorden på ett år, säger Pär och skrattar.

– Jag har aldrig sett alla dessa tågresor som förlorad tid utan tvärtom, väldigt effektivt utnyttjad tid. Tidigare kanske jag undvek flyg främst av miljöskäl. Idag är det minst lika mycket av bekvämlighetsskäl. Det är otroligt svårt att sitta och jobba på ett flygplan.

Sedan i höstas arbetar Pär som naturskadespecialist på Länsförsäkringar. Han är med och tar fram strategier för hur man ska hantera

Det är till exempel helt orimligt att det ska vara billigare att flyga inrikes än att åka tåg.

Upptäck fördelarna med att åka kollektivt!

Under 30 dagar i december och januari har ett 20-tal tidigare bilister provåkt sträckan Hudiksvall–Sundsvall och just nu pågår provåkningarna på sträckan Hudiksvall–Ljusdal. Syftet med provåkningarna är att fler ska upptäcka fördelarna med att resa kollektivt till och från jobb och fritidsaktiviteter.

TEXT JENNY KALLUR ILLUSTRATION CONFETTI

UNDER ÅRET kommer fler prova-på-kampanjer att erbjudas, i områden och på sträckor där det finns ett bra utbud av trafik eller där man vill att fler ska upptäcka kollektivtrafiken som ett bra alternativ.

Att resa kollektivt är ett bra sätt att göra skillnad för sin egen ekonomi, klimatet och trafiksäkerheten.

– Vi gör såklart allt vi kan för att kollektivtrafiken ska bli så attraktiv som möjligt. Gratis wifi och vår app som gör att du kan hålla koll på bussen i realtid, är två exempel. Att få provåka gratis i 30 dagar och själv uppleva fördelarna med kollektivtrafiken tror vi är ett sätt att nå de som inte åker med oss idag, säger Anna Almén Kapraali, marknadsutvecklare på X-trafik.

Med gratis wifi erbjuder bussen idag en unik möjlighet att kunna börja arbetsdagen redan när man går på bussen. X-tågen får wifi under 2016. Bussåkan- det har alltså potentialen att frigöra mer tid.

Så hur gör man då för

Om man är intresserad fyller man i en resvaneundersökning på webben.

att bli en av årets provåkare?

– Vi kommer att välja ut olika områden och sträckor där man kommer att kunna få prova på. Sedan kommer vi att gå ut med dessa på bl.a. xtrafik.se och på vår facebook-sida. Om man är intresserad fyller man i en resvaneundersökning på webben. Uppfyller man kraven kan man få chansen att prova. En förutsättning är ju att man inte reser kollektivt idag, att man främst tar bilen till och från jobb, studier eller fritidsaktiviteter, säger Anna.

”PÅ BUSSEN FÅR JAG EN SKÖN PAUS”

Ann-Marie Sjöberg bor i Norrland och jobbar inne i Gävle. Tidigare har hon alltid åkt bil, men nyligen fick hon chansen att provåka buss i 30 dagar. Hur kom det sig att du ville prova?

– När jag hade barn i skollålder var det aldrig riktigt aktuellt, men nu är det ett annat läge och dessutom går bussarna oftare, så jag hade faktiskt tänkt att jag skulle prova.

**Varsågod.
Fria resor i 30
dagar!**

I samma veva fick jag det här erbjudandet. Det kom väldigt lägligt.

Och hur har det varit, att pendla med buss till jobbet?

– Det har funkade bra, jag är jättenöjd. Ibland kan det vara jobbigt om man missar en buss och måste vänta. Men på det hela taget är jag positivt överraskad. Jag får en skön paus och kan lyssna på en ljudbok eller en podd. Dessutom får jag frisk luft och motion på mina promenader till och från bussen.

Kommer du fortsätta åka buss?

– Ja, jag har lämnat tillbaka parkeringskortet och köpt ett årskort på bussen. Det känns bra för miljön, jag spar både bilåkande och pengar. Dessutom behöver jag ju inte köpa gymkort, säger Ann-Marie.

”FÖR EKONOMINS OCH MILJÖNS SKULL”

Elisabeth Sjöström pendlar mellan hemmet i Gnarp och arbetet i Hudiksvall.

Vad lockade dig med att prova att busspendla?

– Jag tycker kollektivt resande är bra både ur ekonomisk synpunkt och miljöhänsyn. Det är avstressande också.

Och hur tycker du det fungerar?

– Det är okej att pendla med buss, men tyvärr så finns det inte turer som alltid passar mina arbetstider, med mycket kvälls- och helgarbete. Jag kommer däremot att fortsätta åka buss när jag kan. Det är lite lyxigt att vi på landet också kan ta oss till stan på det här viset, säger Elisabeth ■

Smart Resplan är igång på Sandvik

I förra numret av Resa kunde vi presentera initiativet Smart Resplan, en kickstart, ett nätverk för stora som små företag i Gävleborg som vill utveckla sitt hållbarhetsarbete. Som namnet skvallrar om inriktar sig konceptet på resor i anslutning till arbetet, men här finns även kompetens inom social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

TEXT JENNY KALLUR FOTO SANDVIK

VI HAR KOMMIT så långt att vi har haft ett första uppstartsmöte, den 12:e februari, med de 5 organisationer som hoppat på. Det är en blandning av stora och små företag och organisationer, inom olika branscher, säger Susanne Lantz som är initiativtagare till Smart Resplan.

– Två workshops är också inbokade, då vi ska gå igenom den data vi fått in genom den resvaneundersökning som nu pågår ute i företagen, säger Susanne.

Resultatet från resvaneundersökningen kommer sedan att ligga till grund för ett batteri av åtgärder som ska ge förutsättningar och möjligheter till smarta resval. Åtgärderna kommer naturligtvis att variera beroende på företagets olika utmaningar. En vanlig utmaning är att arbeta med beteendeförändringar för ett hållbart resemonster.

– Det kan vara allt ifrån att man köper in ett antal cyklar för de korta resorna inom stan, till subventionerade busskort, eller att man erbjuder sina anställda möjligheten att börja arbetsdagen redan då man hoppar på bussen eller taget till jobbet, berättar Susanne.

HOPPAS PÅ MILJÖ- OCH HÄLSOVINSTER

Ett av de deltagande företagen är Sandvik, där alla 5 700 anställda i Sandviken kommer

att beröras av satsningen.

– Våra anställda kommer från hela länet och många pendlar med bil. Nu vill vi ta miljöarbetet till nästa nivå och då måste vi fundera på hur vi bland annat kan minska biltrafiken, säger Christina Engelborg, Travel manager på Sandvik.

Vad hoppas ni få ut av arbetet med Smart Resplan?

– Vi kommer ju att sätta de mer konkreta

målen nu när vi startar upp arbetet, men självklart hoppas vi kunna få en bättre trafiksituation. Vi vet att när man ökar det kollektiva resandet, samt går och cyklar får det positiva hälsokonsekvenser, säger Christina. ■

En vanlig utmaning är att arbeta med beteendeförändringar för ett hållbart resemonster.

DETTA ÄR SMART RESPLAN

SMART Resplan är ett koncept där ett antal företag/organisationer

ingår i ett nätverk vilka har ett gemensamt intresse av att driva ett förändringsarbete för en fungerande hållbarhetspolicy.

Vi kan hjälpa er att driva processen framåt och ta fram en SMART Resplan, vara stöd i genomförandet av åtgärderna och utvärdera effekterna av dessa.

www.x-trafik.se/smart-resplan

**SMART
RESPLAN**

Nu blir det enklare att resa till och från vården

Sedan 2014 har X-trafik arbetat med att införa ett resebevis för att göra det enklare att resa med bussar och X-tåg till vårdbesöket. Resebeviset – "biljetten" – finns på kallelsen.

TEXT ANDERS OLOFSSON

Under 2016 är målet att alla kallelser som berättigar till sjukresa ska ha resebeviset.

MED RESEBEVISET RESER du kostnadsfritt med X-trafik under den dag kallelsen gäller. Under 2016 är målet att alla kallelser som berättigar till sjukresa ska ha resebeviset.

– Det här förenklar resandet mycket för patienterna. De använder resebeviset som biljett på bussen eller X-tåget till och från sitt vårdbesök och behöver inte lägga ut några pengar för resan, säger regionrådet Karin Jansson, (MP).

PÅ RESEBEVISET STÅR ditt namn, personnummer, till vilken vårdmottagning du är kallad och från vilken ort du ska resa. Du visar helt enkelt resebeviset för föraren/tågvärden när du kliver på. Du som är under 20 år eller över 85 år kan även ta med en följeslagare utan kostnad.

– Det är många som önskat sig det här resebeviset, både kunder och avdelningar inom regionen. Det här är en win-win-situation för många genom att det blir enklare, säger Therese Nilsson, enhetschef för marknad och försäljning på X-trafik. ■

STÖRRE, BÄTTRE OCH VACKRARE

TEXT JENNY KALLUR FOTO X-TRAFIK

UNDER FÖRRA ÅRET med start i december fick resenärerna på sträckorna Söderhamn-Gävle, Söderhamn-Hudiksvall och Gävle-Hofors testa på de nya dubbeldäckarna. I år (från december 2015) får fler chansen i och med att 7 nya bussar tas i bruk på flera sträckor.

De nya dubbeldäckarna trafikerar bland annat sträckorna Hudiksvall-Sundsvall och Bollnäs-Gävle. Tanken med dubbeldäckarna är att de ska fungera som ett komplement till tågtrafiken på de längre sträckorna.

– Dubbeldäckarna har fler sittplatser och mycket hög komfort, därför sätter vi in dem på sträckor där man verkligen hinner sätta sig tillrätta och njuta. Dessutom har de låg

entré, vilket gör att man kommer ombord med rullator utan problem, berättar Andreas Eriksson, trafikutvecklingschef på X-trafik. ■

NUVARANDE STRÄCKOR FÖR X-TRAFIKS DUBBELDÄCKARE

LINJE 329 Hudiksvall–Nordanstig–Sundsvall

LINJE 150 Hudiksvall–Uppsala

LINJE 173 Bollnäs–Gävle

I huvudet på en trafikutvecklare

Du kanske har testat någon av årets nyheter; snabbussarna mellan Bollnäs–Gävle och Hudiksvall–Sundsvall, eller sett att turerna blivit tätare mellan Norra Valbo och Gävle? Men har du tänkt på hur man kommit fram till att det är just dessa förändringar som ska göras 2016? Bakom trafikutvecklingen ligger mycket jobb, planerande, svåra avvägningar, men också politiska viljor.

TEXT JENNY KALLUR FOTO X-TRAFIK

VI STYRS AV DET regionala trafikförsörjningsprogrammet som beslutas i regionfullmäktige. Politiken har också pekat ut mål och strategiska val, till exempel att vi ska bygga trafiken i starka stråk, säger Andreas Eriksson som är trafikutvecklingschef på X-trafik och fortsätter.

– För det är ju så att för att kollektivtrafiken ska bli intressant så måste det finnas ett stort utbud och täta turerna. Men för att kunna ha täta turerna behövs ju ett visst befolkningsunderlag, säger Andreas.

SÅ MAN KAN SÄGA att det är politiken som bestämmer över strategin och budgeten för vår kollektivtrafik. Men det är tjänstemännen på X-trafik som omsätter det i en faktisk trafikplan. Sådana tas fram och beslutas om årligen. För att kunna ta fram så bra trafikplaner som möjligt tar X-trafik in synpunkter

Andreas Eriksson, trafikutvecklingschef på X-trafik.

från både kommuner, trafikoperatörer och resenärer.

– Ska det byggas nya bostäder eller handelsområden i någon kommun är det ju viktigt att få med det i beräkningarna. Helst ska busslinjen redan finnas på plats när du går på lägenhetsvisningen eller tittar på

en tomt i det nya området, säger Andreas.

Trafikplanen ska också hjälpa till att nå målet om en fördubblad andel kollektivt resande till 2030 (jämfört med 2006).

– Det är jättekul att jobba med trafikutveckling just nu. Vi har resurser att kunna utöka och utveckla trafiken på ett sätt som vi

inte haft tidigare, säger Andreas.

På lång sikt är tågtrafiken en viktig fråga, men det kräver stora investeringar och därför tar det längre tid att komma i mål. I andra änden av spektrat finns de frågor som berör resenärerna här och nu; varför tajmas inte avgångarna bättre?

– Människor ser ofta det som vi brukar kalla stolpskott. Att när de kommit med tåget till Ljusdal har busslinje 53 mot

Hudiksvall precis avgått.

Och det förstår jag att det känns ologiskt. Men hade vi senarelagt 53:ans avgång hade vi spräckt två anslutningar i Hudiksvall, tåget mot Sundsvall och tåget mot

Stockholm. Det folk inte tänker på är att vi i många fall måste välja det minst dåliga alternativet, säger Andreas. ■

Målet – dubbelt så mycket kollektivt resande år 2030.

Kärlek, spänning och drama i topp

VILL DU LÄSA, men vet inte riktigt vad? Lita till dina landsmän, här är de mest lästa pocketböckerna i Sverige just nu*.

(*enligt Pocketshop, januari 2016)

pockettoppen

1 Öppnas i händelse av min död

– Liane Moriarty

Mitt i livet, det lyckade och lyckliga livet, hittar Cecilia Fitzpatrick ett brev som ställer allt på ända. Denna internationella supersuccé är ett gripande, tankeväckande äktenskapsdrama som får dig att ställa frågan: Hur väl känner vi egentligen den vi lever med?

2 Konsten att höra hjärtslag

– Jan-Philipp Sendker

En storslagen kärleksroman om en advokat som strax efter sin dotters juridikexamen försvinner utan ett ord. Hoppet väcks på nytt fyra år senare då dottern hittar ett fyrtio år gammalt kärleksbrev som hennes far skrivit till en okänd kvinna i en by i Burma.

3 Hundra omistliga ting

– Lucy Dillon

Efter ett år av sjukdom och skilsmässa måste Gina Bellamy flytta från huset till en mindre lägenhet. För att hitta sig själv igen bestämmer hon sig för att slänga det mesta hon äger. Endast hundra saker får hon spara, hundra personliga saker ska bli den nystart hon längtar efter.

4 De förklädda flickorna i Kabul

– Jenny Nordgren

Efter att ha fött tre flickor bestämmer sig Azita, en kvinnlig politiker i Afghanistan, för att förvandla sin fjärde dotter till en son. Jenny Nordberg berättar en skakande historia om kvinnoliv då hon följer några familjer i Kabul.

5 Lejontämjaren

– Camilla Läckberg

För alla som läst de tidigare Fjällbackadeckarna är tre års längtan över. Erica Falck tar sig an ett nytt fall, och det är lika spännande denna gång.

Ovanlig kollektivtrafik planeras i Göteborg

LINBANAN ÖVER GÖTA ÄLV? Tack vare kreativa medborgarförslag är det på väg att bli verklighet. Trafikkontoret, med projektledare Per Bergström i spetsen, börjar bli färdiga med sin utredning och vill nu lyfta frågan till politikerna.

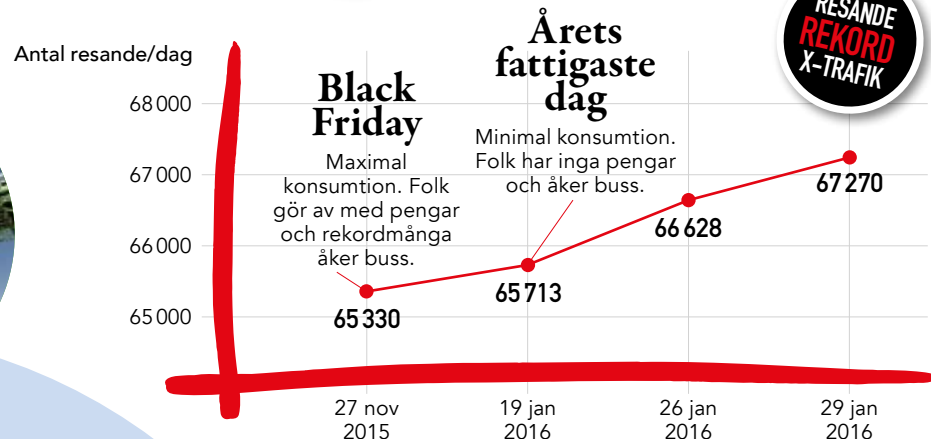
– Linbanan skulle på ett ganska billigt sätt kunna skapa genvägar i kollektivtrafiken. I dag måste många människor ta sig igenom Centralstationen eller Brunnsplanen fast det inte är det de ska, säger Per.

Den förarlösa linbanan kan transportera drygt 2000 personer i timmen, i gondoler med plats för cirka 25 resenärer i varje.

KÄLLA Sveriges Radio P4 Göteborg

FOTA DIN UTSIKT PÅ DIN RESA

HUR SER UTSIKTEN UT på din resa? Vad fångar din uppmärksamhet utanför fönstret. Fota och lägg ut på Instagram och tagga med xtrafik före 30 april. Vi lottar ut 500 kr Reskassa till de tre bästa.

© 2016 MAPELL korsord

KAN VARRA RENA PESTEN	KÄRVE FRÅGA DÄRAR	FÖR-MODAN HISS-RIKTNING	OPERA-PARTIET	PÅ HAAGÅK	APLIK	ROLIG SUZAN-NE
STAD I GEORGIA						FÅR DEN SOM LEVER
ATER-STÄNDE						
GER ETT ROMAN-TISKT SKIMMER		ÄR HE-LIG I KYRKAN	HELT KNÄCKT		... BLÅS-ER SOM-MARVIND	
			BOTTEN I HYRES-HUSET			HUNDRA GUBBAR
DOG I CHARK-DISKEN	SOM ETT RUSSIN	KUN-SKAPS-KÄLLA	EX OF-FICIO	GERSH-WIN		
BLIR NÄST BÄST	VIDGAR HÄL BYGGNA-DER			MÅ DET OUND-VIKLIGA	GICK ASEÅ UPP I	
SES I TIDTA-BELLEN			KÖRA UPP	BEGÄRT		
BJÖRN-TÄMJARE		OAS I STOR-STADS-DJUNGEL			I MASS-INGSOR-KESTER FÄRGAT	
KARNE-VALS-STAD						THAI-LAND FÖRR
FÄLLEL	ÄR FÖRE-NINGENS ÖRNAR	OVAN-LIG	BRIKAR AV-EN DEN FREDLIG-TE MYGGA SILVER			JAGAD JERRY-RELI-GION
		GARD-NER		KING COLE	HABIT	I LADA OCH LED-NING
					ANGOLA KORT TAS RE-PRISEN	LIGG-ER ÖST-ER OM JAVA
					SA STAR DET FAK-TISKT ANGBAT	
					LÅNG-HÄLSLUTA SÄJON-MAA	PÅ SPÅR I SOLNA KOMPLI-CERAD
DÖL-JER KAN-SKE LAP-PEN	BYGGDES EFTER KON-TIKI	TRUT-TRUT DOKTOR BOND MÖTTE	FÖRE HAMLETS VARA	BOJS VID SIN BÄGE UPPSTÄLL-NING	SKAPT FÖRSTÄND KANOT-LEDEN	KAN EN BUSE UPP EN AN-NAN
					SÄL UT-DRAGET	
			VAR HANS GRETAS	GER RÄTLIN-JIGT RE-SULTAT		Marie -2016
				VRÅLAR LÅNGS VAG-ARNA	SECCANS BEHIN GÅR TILL PUMPEN	SES BAK FÄRJA
				SITTER I CENT-RUM	NAMI-BIA KORT	DIKTAN-DE AN-DERSSON
					FÖLJER BILAGAN	
					ROAR I VÄST	
				LIGGER OFTA I EN PÅSE	LIND-RIG ED	

VINN POCKETOGRAM!

Skicka korsordet senast **22 APRIL 2016** till: X-trafik, Box 264, 826 26 Söderhamn. Märk kuvertet "Korsord". Endast postade lösningar gäller! Fem personer vinner 3 Pocketogram värda 99 kr/st. Vinnarna meddelas per brev och publiceras i nästa nummer av Resa. Eventuell vinstskatt betalas av vinnaren.

VINNARE I KORSORDET NR 2, 2015

Eva Johansson, Gävle
Erling Persson, Gävle
Bo Solem, Ockelbo
Gunnar Andersson, Söderhamn
Marianne Dahlström, Gävle
Grattis, ni vann 3 böcker från Pocketogram värda 99 kr/st!

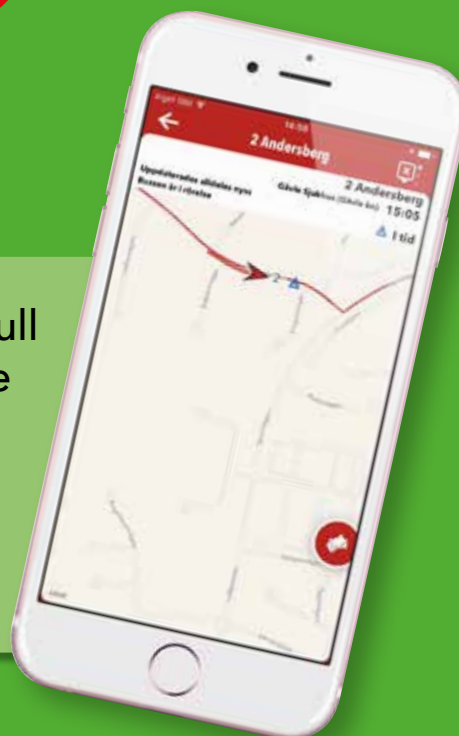

HA KOLL

PÅ BUSSEN

I X-trafiks app har du alltid full koll på bussen! Här kan du se var bussen befinner sig på kartan eller i hållplatslistan. Är det bråttom eller kan du ta det lite lugnt?

20%* RABATT

på mobilbiljetter i X-trafiks app

* Jämfört med ordinarie pris.

Appen "X-trafik" hittar du i din appbutik. Ladda hem eller uppdatera!